

H.W. LOGMAN

De strijdbare Groninger...

Foto van het bestuur van de Groninger Sierduiven Club (GSC), gemaakt in 1914 bij het 2e lustrum. V.l.n.r. de heren R.J. Bakker (secretaris), P. Mulder (voorzitter), H.W. Logman (clubkeurmeester) en M.F. v.d. Vaart (clubkeurmeester)

Het verhaal van een strijdbare Groninger; bij de huidige generatie nog nauwelijks bekend, maar voor de ouderen onder ons één van de grootste duivenkenners van zijn tijd, H.W. Logman. Geboren en getogen in 1888 in de stad Groningen, uit een Groningse vader en een Friese moeder was Henk Logman een onvervalste noorderling. Hij had donker haar en was klein van stuk, maar daarom zeker niet minder strijdbaar.

Als scholier haalde hij al jonge kraaien uit het nest en liet deze bij zich opgroeien, waarna ze vaak jaren bij hem bleven. Op jonge leeftijd was zijn aandacht en de bijbehorende verzorgingsplicht voor vogels al ontwaakt. Tijdens de dikwijls extreem lange werkdagen in de werkplaats van zijn vader, een mandenvlechter, had hij het met zijn beweeglijke en emotionele karakter moeilijk. Het was een statisch beroep dat absoluut niet bij hem paste.

Reeds op jonge leeftijd werd hij aangenomen bij de Twentsche Bank om rekeningen te innen. Op de fiets erop uit was iets dat hem vele malen meer lag dan het weinig bewegelijke beroep van een mandenvlechter. Hij was een gedreven werker die gelijktijdig snel kon rekenen en daardoor tijd wist te winnen. Die extra tijd besteede hij aan het fokken van sierduiven waaronder slenken die altijd op zijn hok te vinden waren.

Zoals met bijna alles was hij uitzonderlijk precies en nauwkeurig, maar hij was ook een goede luisteraar naar de ervaringen en meningen van andere fokkers om zich daaruit met zijn aangeboren intelligentie een heldere en eigen mening te vormen.

H.W. Logman op oudere leeftijd

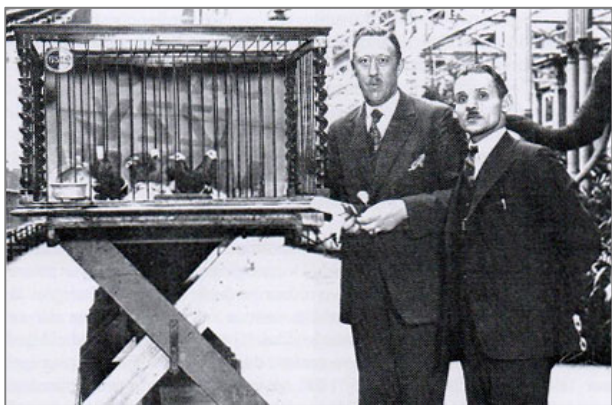
Hierdoor oefende hij zijn blik en gevoel voor sierduiven zo grondig, dat hij hier een groot kenner van werd. Zijn indrukwekkend gevoel voor duivenrassen ging samen met een grote rassenkennis, welke levenslang tekenend voor hem was. Al tijdens zijn leven was hij legendarisch vanwege zijn enorme duivenkennis, hoewel niet geheel ontbloot van enige autoriteit in zijn manier van doen en laten, ontwikkelde hij zich tot één der allergrootste duivenkenners van zijn tijd.

In 1914, het jaar dat de eerste wereldoorlog uitbrak, trouwde hij met Antje Jager; hij bleef wisseloper, terwijl zijn vrouw een kruidenierswinkeltje begon.

Dat de enigszins autoritaire Logman kon uitgroeien tot een duivenkenner van uitzonderlijk formaat, heeft alles te maken met zijn werk en met zijn zorgzame vrouw. Met name was zij het, die ervoor zorgde dat hun enig kind, een zoon, kon studeren. Hij had de intelligentie en aanleg hiervoor van zijn vader geërfd; uiteindelijk werd hij ingenieur. Inmiddels groeide Logman uit tot een ware autoriteit op sierduivengebied, een man met een enorme vakkennis die hiermee velen inspireerde. Zijn hele leven heeft hij zich intensief met duiven beziggehouden, zowel als fokker, keurmeester en journalist.

Ondanks zijn kleine gestalte en het enigszins gemis voor kleding, opsmuk en uiterlijke verzorging, maar ook zijn eigenaardige ietwat autistische gewoonte om met een hand om zijn voet geslagen op één been soms wel een uur te staan praten, dwong hij bij een ieder respect af met zijn natuurlijke overwicht. De beroemde duiventekenaar Johan Lentink vroeg hem dikwijls om commentaar op zijn sierduiventekeningen. In onderlinge samenwerking ontstonden op deze wijze onder meer twee fraai geïllustreerde albums.

Hij was een leeftijdgenoot van C.A.M. Spruijt die een jaar later werd geboren; beide mannen waren zelfbewust en hadden een soms enigszins hoekig karakter gemeen. Hierbij aarzelde Spruijt niet om, indien nodig, zijn bulderende stem te laten horen als hij het met bepaalde zaken oneens was; desondanks waren beide mannen zeer goed bevriend.

Spruijt en zijn vriend Logman bij een collectie Saksische monnikduiven, Londen (1920)

Logman leerde veel van hem en talloze malen bezochten zij in elkaars gezelschap de grote Duitse en Engelse duivenshows waar Spruijt hem introduceerde bij de toonaangevende vooraanstaande fokkers.

Op 4 april 1899 werd de Nederlandse Slenken Club opgericht. Men keurde de slenken naar de door de leden aanvaarde denkbeelden, hetgeen een aantal jaren stand hield. Toch bleek er in de loop der jaren behoefte aan een officiële standaard.

Logman in zijn rol als keurmeester

Door enkele leden werden uiteindelijk twee keurmeesters aangewezen om dit project vorm te geven. De bekende M.F. (Don) van der Vaart, alsmede Logman; de laatste vond men het meest aangewezen, vanwege zijn gedegen vakkennis en heldere conversatie, alsmede zijn contacten bij de NBS om de K.V. te informeren omtrent de voorstellen. Engelse nonduiven, holle kroppers, Engelse kroppers en Brünner kroppers, alsmede slenken waren enkele van zijn specialiteiten.

Hij was in ons land één van de meest gevraagde keurmeesters, maar ook in Duitsland en Engeland stelde men zijn oordeel zeer op prijs. Hij had zichzelf de Duitse en Engelse taal aangeleerd om te kunnen communiceren met de fokkers aldaar.

Zijn vakmanschap werd overal waar hij keurde zeer gewaardeerd, maar ook de overkoepelende organisaties, alsmede vele speciaal clubs, verzochten hem om raad en daad. Daarnaast vielen vele hoge onderscheidingen in binnen en buitenland hem ten deel.

De polemiek in de vaderlandse en Duitse vakbladen tussen hem en de Duitse keurmeester en Brünner kropper-specialist Fischer over de juiste fokrichting was hevig, waarbij beide specialisten alle registers opentrokken. Nadat hij in Hannover de zaak met Fischer had uitgepraat en de vrede was gesloten, erkende hij dat de tegenstellingen hem soms pijn hadden gedaan.

Maar hij verheugde zich erover, dat de fok van de Brünner kroppers nu ook in Duitsland op de goede weg was

gezet, hetgeen uiteindelijk veelzeggend was over de juistheid van zijn mening.

Ook de hoofdeprijzenjury op de grote buitenlandse shows die aan hoge predicaten hun goedkeuring moesten geven en doorgaans uit vooraanstaande keurmeesters bestond, kon hij met zijn doorgaans altijd goed gefundeerde argumenten, nagenoeg altijd overtuigen. Overall waar hij kwam hechte men groot belang aan zijn vakkundige mening, zowel in binnen- als buitenland.

Logman was vrijwel vanaf de oprichting van de KV, lid van deze vereniging en werd al spoedig in het bestuur verkozen. Hij was een zeer actief en aanwezig lid en werd later tot lid van verdienste verkozen. Hiervoor werd hij al tot erelid verkozen, hoewel hij hier niets voor voelde. Dikwijls rangeert men immers met een dergelijke benoeming iemand op een zijspoor, maar dat liet Logman zich niet gebeuren. Hij miste nooit een vergadering, ook al werden dergelijke bijeenkomsten wel eens tot in de late avonduren gehouden.

Echter het liefste liet hij zich zien op de kleine tentoonstellingen waar hij, dankzij zijn scherpe blik, in hoog tempo keurde. Als kleine jongen zag ik hem eenmaal op de bondsshow van Avicultura keuren. Ondanks de waarschuwingen om hem niet te storen tijdens de keuring, was hij zeer benaderbaar en beantwoorde hij vriendelijk mijn vragen.

Logman was eveneens een hoogst bekwaam en begenadigd schrijver van legio zeer vakkundige artikelen in o.a. ons vakblad Avicultura waar hij jarenlang in een aparte bijlage, 'De Duivenbode' genaamd, vele zaken en duivenrassen beschreef. Hiernaast publiceerde hij enige boekwerkjes en verzorgde hij de NBS-uitgave 'De Groninger Slenkeduif'.

Zijn beschouwingen over het op de juiste wijze keuren, het eerlijk en objectief beoordelen, zonder te vervallen in het zoeken naar fouten, omdat daarmee de hobby op geen enkele wijze gediend was, werden door velen gewaardeerd. Plichtsgetrouwheid vormde een belangrijk element van zijn karakter. Zijn artikelen waren altijd glashelder en van hoge kwaliteit; er stond geen woord teveel of te weinig in. Meningsverschillen ging hij zeker niet uit de weg; de inhoud van zijn artikelen was menigmaal bepalend voor de juiste fokrichting.

Dat tussen Logman met zijn rechtlijnige karakter en vaak uitgesproken mening en de wijze waarop hij zich kon uiten en tussen andere uitgesproken prominenten op sierduivengebied, hevige meningsverschillen konden ontstaan, lag min of meer voor de hand. Zo had hij geen goed woord over voor het boerenmeeuwje, de tegenwoordige oud-Hollandse meeuw, die hij gebrek aan rasadel verweet. Later ontstond eenzelfde verschil van mening met o.a. Moezelaar over de oud-Hollandse kapucijn. In zijn opinie waren dit slechte raadsheren. Ieder

die deze beide rassen en hun speciaalclubs thans ziet, begrijpt hoe dit is afgelopen. Gelukkig hebben de geschillen tussen Moezelaar en Logman niet tot een persoonlijke breuk geleid. Daartoe was hun beider relativeringszin en gevoel voor humor te groot.

Tijdens de keuring op de Haagse EZHSV show voelde hij zich niet in orde. Hij beklaagde zich hierover bij zijn persoonlijke vriend en eveneens beroemde internationale medekeurmeester Jan Worries. Niet lang hierna, op donderdagochtend 7 januari 1971, overleed hij volkomen onverwacht. Tot aan zijn overlijden op 82-jarige leeftijd, bleef Logman als keurmeester en schrijver zijn mening en oordeel geven over de sierduivenrassen waarvoor wij thans verantwoordelijk zijn.

De wereldberoemde Duitse duivenkenner, schrijver en duivenliteratuurverzamelaar Werner K.G. Möbes informeerde eens bij Spruijt naar Logman, waarop Spruijt zijn mening over Logman in een brief aan hem toe vertrouwde. In de brief van C.A.M. Spruijt, te Gouda aan Werner Karl Georg Möbes, te Berlijn (november 1937), beschrijft Spruijt Logman als volgt:

“Een eenvoudig man, bankbeambte en vanaf zijn jongste jaren duivenfokker, uitzonderlijk opmerkelijk en accuraat. Hij exposeert niet vaak, maar wel in diverse rassen welke hij tot in perfectie weet voor te brengen. Ik had de mogelijkheden die hij bezat al snel ontdekt en maakte hem mijn persoonlijke leerling. Dikwijls kwam hij bij me thuis in Gouda waarbij we de duiven uitgebreid bespraken en hij zich een uitzonderlijke leerling toonde. We bezochten samen vele binnen- en buitenlandse tentoonstellingen.

Hij wilde de buitenlandse duivenliteratuur en vakbladen leren lezen en met de buitenlandse fokkers kunnen converseren en leerde zichzelf hiertoe de Duitse en Engelse taal aan. We hebben nagenoeg geheel Europa afgereisd waarbij ik hem geleerd heb te schrijven over de tentoonstellingen die we samen bezochten. Hij is een bijzonder ijverige leerling en schrijft nagenoeg iedere week in vele, ook buitenlandse vaktijdschriften.

Zijn artikelen worden door de fokkers gaarne gelezen en zijn scherp en uiterst vakkundig geschreven, evenals zijn tentoonstellingsverslagen. Als keurmeester is hij veel gevraagd. Hij keurt snel, maar zeer serieus. Hierbij is hij geen foutenzoeker, maar wel nauwkeurig en precies. De overkoepelende organisaties interesseren hem matig, maar in de KV speelt hij een belangrijke rol. Hij fokt vele rassen in hoge kwaliteit, zodat hij zich de bijzonderheden die ieder ras heeft, eigen kan maken; langsnavelige Engelse tuimelaars en Brünner kroppers in de beste kwaliteit. Ook heeft hij altijd enige koppels slenken in zijn hok. Al deze rassen keurt hij ook dikwijls op vele tentoonstellingen.”

TH. VAN DISSEL